

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně **JUDr. K. T.**, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2017, č. j. 29 Af 102/2012-282,

takto:

Návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá.**

Odůvodnění:

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve výše nadepsané věci dne 27. 1. 2018 kasační stížnost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“), společně s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[2] Stěžovatelka svůj návrh odůvodnila tím, že daňová povinnost stanovená rozhodnutími žalovaného dosahuje 15 694 833 Kč. Z jejího aktuálního daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2017 vyplývá, že se oproti již doloženým daňovým přiznáním za předchozí zdaňovací období hodnota jejího majetku snížila na pouhých 50 000 Kč a výše jejích pohledávek na 2 999 934,90 Kč, přičemž všechny její evidované pohledávky jsou předmětem dosud neskončených soudních řízení, a nelze je proto zatím realizovat. Za účetní období 2017 vykazuje ztrátu ve výši 25 319 Kč. K tomu stěžovatelka doložila odpisy pohledávek za rok 2017, seznam pohledávek k 31. 12. 2017 a k zániku právní osobnosti dlužníka G&C Pacific Niue Ltd. ke dni 24. 9. 2013 pak apostilovaný výpis z registru společností Anglie a Walesu, opatřený úředním překladem a elektronickou konverzí. Dále doložila evidenci práv zapsaných k její osobě v katastru nemovitostí ze dne 8. 1. 2017, z nichž je zřejmé, že nevlastní žádné nemovitosti. Uvedla také, že z listu vlastnictví č. X pro k. ú. X je zřejmé, že nemovitosti zde uvedené jsou doposud zapsány jako vlastnictví shora uvedeného neexistujícího subjektu, britské společnosti G&C Pacific Niue Ltd., pročež realizace zástavního práva nepřipadá v úvahu ani v teoretické rovině. Dále z centrální evidence cenných papírů ze dne 10. 1. 2018 doložila, že nevlastní žádné cenné papíry.

[3] Stěžovatelka poukázala také na to, že z centrální evidence exekucí vyplývá, že jsou proti ní vedena tři exekuční řízení. Generální inhibitoria založená v těchto exekučních řízeních stěžovatelce pod hrozbou trestněprávní sankcí zapovídají dispozice i s tím skrovným majetkem, který vlastní. Z oznámení o výši vypláceného důchodu ze dne 19. 12. 2017 vyplývá, že z něj v důsledku shora uvedených exekucí pobírá toliko nezabavitelnou částku ve výši 8.588 Kč, což stěžovatelce jen stěží postačí k obživě. Její příjmy z advokacie jsou doposud mizivé, což jí podle jejího názoru rozhodně nelze klást za vinu. Stěžovatelka dále uvedla, že to byla veřejná moc, potažmo Česká advokátní komora, kdo jí dlouhodobým odpíráním zápisu do seznamu advokátů zamezil v advokátní činnosti.

[4] V četných doplněních svého návrhu, stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu obsáhle dokládala svoji aktuální finanční situaci, přičemž soudu předložila mimo jiné: protokol o vyřazení hmotného majetku HIM ke dni 31. 12. 2017, jímž dokládá, že pozbyla, respektive vyřadila majetek v pořizovací ceně 112 250 000 Kč, daňová přiznání za zdaňovací období let 2012-2016, jakož i doklady o platbě inkasa, nájemní smlouvu na užívaný byt a vyúčtování za telefon. Upozornila rovněž na skutečnost, že proti usnesení zdejšího soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 3 Afs 368/2017-91, jímž nebyl přiznán odkladný účinek její kasační stížnosti v související věci, podala ústavní stížnost. Svůj návrh dále podpírá stížností k Evropské komisi na porušení práva; v ní zpochybňuje souladnost postupů správních soudů při aplikaci přechodných ustanovení v § 264 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), ve vztahu k běhu prekluzivní lhůty pro stanovení daně. Mimoto se stěžovatelka odvolává na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2012, č. j. 2 Afs 69/2012-114, jímž tento soud přiznal odkladný účinek její kasační stížnosti, a to za příznivější majetkové situace. Stěžovatelka v této souvislosti argumentuje nutností zachovat jednotu v rozhodování skutkově obdobných případů. Současně tvrdí, že přiznáním odkladného účinku není ohrožen veřejný zájem, neboť k předmětné daňové pohledávce vyplývající z napadených rozhodnutí žalovaného bylo zřízeno zástavní právo k nemovitostem.

[5] Stěžovatelka také poukázala na několik usnesení obecných soudů různých stupňů, které jí v soukromoprávních sporech přiznaly úplné osvobození od soudních poplatků. Nejnověji dokládá usnesení Okresního soudu Brno-venkov ze dne 18. 1. 2018, č. j. 32 C 112/2011-626, jímž jí bylo přiznáno úplné osvobození od soudního poplatku za dovolání. Domnívá se, že tímto usnesením byly autoritativně osvědčeny její majetkové poměry, a že je proto dán i dostatečný důvod k osvobození od soudních poplatků za podání kasační stížnosti a za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[6] Závěrem se stěžovatelka Nejvyššího správního soudu táže, zda byly všechny tři poslední kasační stížnosti vedené pod sp. zn. 3 Afs 368/2017, sp. zn. 3 Afs 18/2018 a sp. zn. 3 Afs 26/2018 předloženy k rozhodnutí třetímu senátu v souladu s platným rozvrhem práce.

[7] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že stěžovatelka přestřela pouze své majetkové poměry, z nichž pro ni ovšem nelze dovodit skutečnou hrozbu nepoměrně větší újmy, než jaká může vzniknout přiznáním odkladného účinku jiným osobám. Nadto se podle něj může přiznání odkladného účinku dotknout důležitého veřejného zájmu, za který lze považovat zájem státu a společnosti na řádném a

pokračování

včasném výběru vyměřených daňových povinností. Žalovaný poukázal na to, že se v tomto případě jedná o dodatečně vyměřenou daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období let 2005, 2006 a 2007 v celkové výši 13 961 232 Kč. S ohledem na stáří těchto daňových pohledávek, i na skutečnosti, že soudní řízení před Krajským soudem v Brně ve věci žaloby sp. zn. 29 Af 102/2012, bylo zahájeno dne 2. 12. 2012 a ukončeno nabytím právní moci rozsudku č. j. 29 Af 102/2012-282, dne 15. 1. 2018, přičemž usnesením č. j. 29 Af 102/2012-188 ze dne 3. 1. 2013 byl odkladný účinek žalobě přiznán, je třeba přihlídnout také k těmto skutečnostem, neboť lhůta pro vymáhání daňových pohledávek je lhůtou prekluzivní a jistě smyslem a účelem daňového řízení, kdy doměrek z daňové kontroly činí přes 13 mil. Kč, je taktéž alespoň jeho částečné vymození v rámci daňové exekuce. Stěžovatelka přitom uvádí, že hodnota jejího majetku se snížila na pouhých 50 000 Kč a výše jejich pohledávek na pouhých 2 999 934,90 Kč. V souvislosti s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti by tak byla ohrožena zřejmě pouze částečná inkasovatelnost doměřené daňové povinnosti stěžovatelky, čímž by ale došlo k porušení jednoho ze základních cílů správy daní, jak je stanoven v § 1 odst. 2 daňového řádu. K omezení výkonu advokátní praxe dále žalovaný poukázal na skutečnost, že v mezidobí vykonávala stěžovatelka poradenskou a konzultační činnost na základě živnostenského oprávnění, z níž měla zdanitelné příjmy a v současné době disponuje také živnostenským oprávněním na výrobu, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Závěrem žalovaný odkázal na právní závěry vyjádřené v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2018, č. j. 3 Afs 368/2017-91, kterým byl zamítnut návrh stěžovatelky, opírající se o stejné důvody.

[8] Úvodem Nejvyšší správní soud konstatuje, že všechny jí podané kasační stížnosti (vedené pod sp. zn. 3 Afs 368/2017, sp. zn. 3 Afs 18/2018 a sp. zn. 3 Afs 26/2018) napadly třetímu senátu a budou jím projednány v souladu s platným rozvrhem práce, vydaným dle § 41 a násl. zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích). Jiný postup rozdělení věcí, které mají být u soudu projednány a rozhodnuty, zákon ostatně ani nepřipouští. Rozvrh práce Nejvyššího správního soudu pro roky 2017 a 2018, je dostupný na www.nssoud.cz.

[9] Pokud jde o samotný návrh na přiznání odkladného účinku, podle § 73 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) může soud přiznat žalobě odkladný účinek, *„jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem“*. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[10] Při posouzení uvedených podmínek se Nejvyšší správní soud, stejně jako ve věci sp. zn. 3 Afs 368/2017, primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatelka uvádí skutečnosti, které by nasvědčovaly možnosti vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatelky oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval, povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozsudku, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje, a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě

musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní. Charakter odkladného účinku pak spočívá v jeho mimořádnosti, neboť přiznání odkladného účinku má místo jen tam, kde jeho nezbytnost převáží nad obecným požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů, opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci.

[11] Nejvyšší správní soud připomíná, že majetkové poměry uváděné stěžovatelkou hodnotil již vícekrát. V usnesení ze dne 31. 1. 2018, č. j. 3 Afs 368/2017-91, nevyhověl návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který opřela o identické důvody jako nynější žádost. Poukázal přitom na skutečnost, že stěžovatelka dostatečně nevysvětlila, jak konkrétně naložila s majetkem, který vykazovala v roce 2013 a jak je možné, že z tohoto výnosu dosud neumožnila své závazky; dospěl tak k závěru, že stěžovatelka dostatečně neosvětlila svou majetkovou situaci a tím nepředestřela taková konkrétní tvrzení a důkazy, ze kterých by byla zřejmá jí hrozící újma následkem vykonání napadených rozhodnutí. Tento závěr následoval zdejší soud i ve svém pozdějším rozhodnutí, vydaném v nyní pojednávané věci, jímž zamítl návrh stěžovatelky na osvobození od soudních poplatků (usnesení ze dne 27. 2. 2018, č. j. 3 Afs 18/2018-74).

[12] Oproti dřívějšímu návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu nově předložila podklady, kterými v souhrnu dokládá, že nedisponuje žádným majetkem větší hodnoty, má životní náklady v takové výši, aby je průběžně sotva pokryla z dosahovaných příjmů – zejména z jejího důchodu i z důchodu jejího manžela. Uvedenými podklady tak stěžovatelka podle názoru Nejvyššího správního soudu ozřejmila možnou újmu jako faktickou nemožnost okamžité úhrady požadované daňové povinnosti následkem špatné majetkové situace. V tom se situace liší od předchozího posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v řízení vedeném pod sp. zn. 3 Afs 368/2017, v němž stěžovatelka podle názoru zdejšího soudu svou majetkovou situaci dostatečně nezřejmila, a vůbec tak nebylo zřejmé, proč by výkon žalovaných rozhodnutí pro ni měl znamenat vážnou újmu.

[13] Ani při zhodnocení aktuální situace však není Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé, jak konkrétně by se doměřená daňová povinnost měla negativně projevit na stěžovatelčině majetkové a finanční situaci. Je sice zřejmé, že napadená rozhodnutí žalovaného jsou exekučními tituly, na jejichž základě by mohlo být přistoupeno k jejich výkonu, z ničeho však nevyplývá, že by správce daně k daňové exekuci, sledující vymození předmětných daňových pohledávek, přistoupil. I pokud by se tak stalo, pak podle názoru Nejvyššího správního soudu stěžovatelce poskytuje primárně ochranu daňový řád. Je-li totiž předmětem nyní vedeného soudního přezkumu posouzení zákonnosti těchto exekučních titulů, jde o případ, na který pamatuje ustanovení § 181 odst. 1 daňového řádu, podle kterého správce daně může „*daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku*“. Je přitom zřejmé, že pokud by byly platební výměry (jako exekuční tituly) v důsledku soudního přezkumu zrušeny, pozbylo by případné vedení daňové exekuce svůj předmět. Podle § 181 odst. 2 písm. b) daňového řádu pak správce daně na „*návrh příjemce exekučního*

pokračování

příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena.“

[14] Na základě uvedeného – a s přihlédnutím k tomu, že stěžovatelka detailně prokazuje, že nedisponuje majetkem vyšší hodnoty – tedy Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelce měla hrozit vážná újma v podobě nutnosti okamžité úhrady daňové povinnosti. Lze tedy shrnout, že ani výše vyměřené daňové povinnosti ve stěžovatelčině věci bez dalšího neznamená vznik újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 107 s. ř. s.

[15] Žádný důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal Nejvyšší správní soud ani v zahájení řízení o stížnosti pro porušení práva Evropské unie, v níž stěžovatelka napadá postup správních soudů při aplikaci přechodných ustanovení v § 264 odst. 4 daňového řádu na běh prekluzivní lhůty pro stanovení daně. Souvislost tohoto procesního postupu stěžovatelky s výše rozebranou hrozbou majetkové újmy stěžovatelky není zřejmá.

[16] Odvolává-li se stěžovatelka na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2012, č. j. 2 Afs 69/2012-114, je třeba podotknout, že od vydání tohoto usnesení uplynula doba více než pět let, během které se situace stěžovatelky změnila. Tomuto závěru ostatně přisvědčil též Ústavní soud v usnesení ze dne 6. 3. 2018, sp. zn. II. ÚS 483/18, jímž odmítl ústavní stížnost stěžovatelky proti shora citovanému usnesení č. j. 3 Afs 368/2017-91. Ústavní soud zde mimo jiné uvedl, že stěžovatelka „přehlíží, že v obou výše citovaných usneseních [usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2012, č. j. 29 Af 86/2012-124, a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2012, č. j. 2 Afs 69/2012-114] bylo akcentováno, že stěžovatelka nemohla vykonávat advokacii pro vyškrtnutí ze seznamu advokátů a navíc byla v pracovní neschopnosti. Tyto okolnosti však podle přezkoumávaného usnesení Nejvyššího správního soudu nyní již pominuly a s touto změnou se stěžovatelka v ústavní stížnosti dostatečně nevyrovnává“. Argumentace stěžovatelky, mířící na sjednocování judikaturní praxe ve skutkově obdobných případech, proto neobstojí již jen z toho důvodu, že skutkové okolnosti v případě stěžovatelky doznaly pro posouzení nyní projednávané věci podstatných změn.

[17] Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že na jeho závěrech nemohlo nic změnit ani doložení usnesení jiných soudů, které stěžovatelku osvobodily od soudních poplatků. Jednalo se o řízení civilní, v nichž se výše soudních poplatků odvíjí od předmětu sporu (srov. § 6 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Tyto soudy pak hodnotily majetkovou situaci ryze pro účely posouzení, zda je stěžovatelka schopna uhradit soudní poplatky. Jedná se přitom o řízení, v nichž hodnota soudního poplatku může dosáhnout vyšších částek. Finanční situace je proto pro rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků stěžejní. Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti byla majetková situace pouze jedním z aspektů, na jehož hodnocení se zdejší soud zaměřil; rozhodující zde nadále zůstává skutečnost, zda stěžovatelce hrozí relevantní újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Nebezpečí vzniku této újmy v případě nepřiznání odkladného účinku však Nejvyšší správní soud ze shora vyložených důvodů u stěžovatelky neshledal.

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že neshledal důvod přiznat kasační stížnosti stěžovatelky odkladný účinek. Z důvodů výše vyložených proto podle § 107 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu